

NATUURPUNT

Markvallei

Driemaandelijks ledentijdschrift - jrg. 35 - nr 4 - oktober 2016

't Bieteutje

zondag

9 okt

13.30u - 16.30u

**Feest in
natuurgebied
DEN ROOY**

Natuurpunt Markvallei

Natuurpunt Markvallei is de afdeling van Natuurpunt in de gemeenten Rijkvorsel, Hoogstraten en Baarle-Hertog.

Natuurpunt vzw is een vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen. Met 99.000 aangesloten gezinnen, 5.000 vrijwillige medewerkers en 20.000 hectare natuurgebied in beheer, is Natuurpunt de belangrijkste vereniging voor natuurbehoud en landschapszorg in Vlaanderen.

Tot haar kerntaken rekent de vereniging natuurbehoud en -beheer, landschapszorg, beleidswerking, natuurbeleving, natuurstudie, vorming en educatie. Natuurpunt Markvallei werkt met haar vrijwilligersgroep vanuit Bezoekerscentrum De Klapekster in Wortel Kolonie. Hier ontvangt de afdeling zoveel mogelijk mensen die geïnteresseerd zijn in de natuur.

Natuurpunt Markvallei is daarnaast een vereniging. We maken veel plezier samen. We organiseren cursussen, lezingen, wandelingen, uitstapjes, buitenlandse excursies, ... en iedereen is welkom!

Lid worden

Door overschrijving van 27 euro op rekening BE17 230 00442 3321 met vermelding 'nieuw lid Natuurpunt Markvallei'.

Als lid ontvangt u automatisch het nationaal contactblad 'Natuur.blad' en 't Bieteutje. Je geniet daarnaast van tal van voordelen.

Andere geïnteresseerden kunnen een jaarabonnement op 't Bieteutje nemen door overschrijving van 8 euro op rekening IBAN BE73 8601 1267 3360 van Natuurpunt Markvallei vzw.

Informatie

Voor alle info:

bc.deklapekster@natuurpunt.be - 03 383 02 08

Op de cover broekbos Den Rooy

Foto Wim Verschraegen.

Giften

Giften voor de aankoop van natuurgebieden zijn welkom op rekening BE56 2930 2120 7588 - BIC GEBABEBB met vermelding van de naam en het nummer van het project dat je wenst te steunen.

Giften vanaf 40 euro zijn fiscaal aftrekbaar.

Den Rooy: 7807 - De Halsche Beemden: 7108

Voorwoord

Beste Natuurpuntleden uit de Markvallei,

De cover laat het al vermoeden. We staan voor een historische gebeurtenis in de bijna veertigjarige geschiedenis van onze natuurvereniging.

Op zondag 9 oktober openen we officieel het natuurgebied Den Rooy. Het is het grootste natuurgebied dat we met onze afdeling beheren, een prachtig bos met beemden en hoogveen.

Vlak bij Meerle-centrum wordt het ongetwijfeld een belangrijk gebied voor de natuur en de natuurliefhebbers. We hebben een lange weg afgelegd, veel inspanningen geleverd ook van uiteenlopende aard. De opening van natuurgebied Den Rooy is een orgelpunt. Nu het doel bereikt is, rest ons vooral heel veel dank uit te spreken aan Natuurpunt, de vrijwilligers van onze afdeling, de vele mensen die de aankoop ondersteunden met giften en de bedrijven die ook een duit in het zakje deden om het gebied op een mooie manier open te kunnen stellen.

Het orgelpunt is echter geen eindpunt. De aankoop van het natuurgebied Den Rooy en de inrichting zetten dingen in gang. De zeiswerkgroep, de fotowerkgroep, studiewerkgroepen en de maandagse beheerwerkgroep, ... ze blijven er voor gaan om van het natuurgebied een parel te maken.

De vallei van het Merkske is ook zo'n parel. Ongeëvenaard zelfs met meer dan drieduizend soorten planten en dieren. Natuurpunt Markvallei probeert de vallei te vrijwaren van megastallen. In dit Bieteutje doen we uit de doeken waarom we dat doen en waarom dit juist nu zo actueel is.

En tenslotte raad ik aan om het artikel over testamenten en legaten eens te bekijken. Joost Verbeke van Natuurpunt komt in de Klapenster uitleggen hoe jouw testament een zegen kan worden voor de natuur. Op 5 oktober ben je welkom.

Drej Oomen, voorzitter Natuurpunt Markvallei

ZIN IN EEN GEZONDE
UITDAGING?

Kom je bij
ons werken?

Kijk bij Jobs op
onze website!

ONZE MERKEN

Special Fruit nv

Europastraat 36

2321 Meer - België

T +32 3 315 07 73

info@specialfruit.be

Leer ons kennen op:
WWW.SPECIALFRUIT.BE

Kort nieuws

Tekst: Marc Van Opstal/ Drej Oomen

Billie De Buizerd (vervolg)

Billie is weer op en top! Het vogelrevalidatiecentrum in Zundert heeft laten weten dat Billie er volledig doorgekomen is, en weer in goede gezondheid is losgelaten.

En in dat vogelrevalidatiecentrum hebben ze ook een van onze slechtvalken terug opgelapt. In het begin van juli werd één van de slechtvalkenjongen (een mannetje) naast de toren gevonden.

Na tussenkomst van de Toeristische Dienst hebben gemeentewerkers het verzwakte dier naar Zundert gebracht. Het verzwakte dier herstelde echter al snel, zodat we hem een week later al konden vrijlaten vanop de kerktoeren van Hoogstraten.

Geen vervuiling meer

Het heeft lang geduurd, maar eindelijk is het dan zover! Het Merkske wordt niet lan-

ger vervuild door de nitraten en fecaliën van de bezoekers van De Klapekster. Wij, en tegelijk ook zowat de rest van Wortel-Kolonie zijn eindelijk aangesloten op het riooleringsnetwerk in plaats van op de Staakheuvelse loop.

Struiken voor natuur

Mensen zijn altijd vol lof over de borders van ons bezoekerscentrum. Gie werkt er samen met Fons en Rit hard aan om het bezoekerscentrum aan de buitenkant aantrekkelijker te maken.

In een plantenbak stelt Gie ook mooie inheemse planten tentoon. Ze misstaan niet in je tuin en verhogen de biodiversiteit. Met de opbrengst kopen en beheren we onze natuurgebieden. Neem zeker eens een kijkje.

En de plantgoedactie komt er ook weer aan. Je kan via de site van de stad Hoogstraten inheems plantgoed aankopen om in het najaar te planten. De opbrengst gaat naar de Hoogstraatse natuur!

www.hoogstraten.be

Uitrusten op onze nieuwe bank

Natuurpunt ondersteunt de werking van afdelingen en van bezoekerscentra. De arbeiders van Ekeren maakten een heel mooie, zomereiken bank en plaatsten die op het terras van ons bezoekerscentrum.

Natuurbeleid

Natuurpunt legt bouw industriële kippenstallen stil in de vallei van het Merkske.

Het was een grote kop in de krant, maar zoals zo vaak, met beperkte verdere uitleg. In dit artikel nemen we dan ook graag de tijd en de plaats om het “waarom?” meer te duiden.

Tekst: Stan Geysen & Drej Oomen

Waarom Natuurpunt?

Onze statuten (=doelstellingen) vermelden: “Daarnaast wil de vereniging ook optreden voor een betere landschapsbescherming en het ecologisch en ruimtelijk inpassen van het menselijk handelen.” ... “Tot het verwezenlijken van haar doel kan de vereniging alle daartoe noodzakelijke en wettelijke middelen aanwenden en initiatieven ontplooiën, onder meer de”

Dus naast bescherming van de natuur probeert Natuurpunt Markvallei ook het landschap te beschermen en toezicht te houden op het ecologisch en ruimtelijk inpassen van het menselijk handelen, met name bouwvergunningen in een landschappelijk waardevolle beekvallei. En hiertoe kunnen we alle noodzakelijke en wettelijke middelen aangrijpen.

In eerste instantie proberen we dit te doen in een constructief overleg met ons stadsbestuur en via bezwaarschriften bij bouw- en milieuaanvragen. Maar als deze inspanningen niet veel uithalen dan kunnen we ook nog via juridische procedures trachten

verder onheil te voorkomen.

Wat gebeurde in de vallei van het Merkske?

Een landbouwer dient een aanvraag in voor de bouw van 3 kippenstallen met elk een lengte van meer dan 100 m, ingeplant op ca. 30 meter uit de as van de straat (Hal). Achteraan de stallen komt dan ook nog eens een beton verharding voor het reinigen van kippenbakken. Hierdoor liggen deze stallen op amper 75 meter van het Merkske en pal in de waardevolle beekvallei.

Het college van burgmeester en schepenen weigerde na veelvuldige bezwaarschriften (o.a. van Natuurpunt), terecht de bouw-aanvraag. *(Hoewel schepen Baets achteraf beweerde in GVA dat de stallen er wel mogen gebouwd worden?!?).*

De landbouwer ging tegen deze weigering in beroep bij de provincie, die de vergunning wel toestond. Hiertegen is Natuurpunt

Markvallei dan in beroep gegaan bij de Raad voor Vergunningsbetwistingen voor schorsing en vernietiging van de bouwvergunning. Ondanks het feit dat wij de bouwheer hiervan in kennis hadden gesteld, is hij begin augustus toch begonnen met de graafwerken.

Wij zijn dan in een kortgeding via de rechter erin geslaagd de werken te laten stilleggen. Drie dagen later heeft de Raad voor Vergunningsbetwistingen de bouwvergunning geschorst. Later volgt nog een uitspraak over de definitieve vernietiging van deze bouwvergunning.

Wat zijn onze argumenten?

Volgens het Gewestplan is de beekvallei van het Merkske gelegen in een **Landschappelijk Waardevol Agrarisch Gebied** (LWAG). Sommigen beweren dat dit dan gewoon landbouwgebied is en dus alles zomaar kan. Maar dit klopt niet. De wet zegt heel duidelijk: *“De landschappelijk waardevolle agrarische gebieden zijn gebieden waarvoor bepaalde beperkingen gelden met het doel het landschap te beschermen of aan landschapsontwikkeling te doen. In deze gebieden mogen alle handelingen en werken worden uitgevoerd die overeenstemmen met de in grondkleur aangegeven bestemming, voor zover zij de schoonheidswaarde van het landschap niet in het gevaar brengen.”*

Een vergunningsaanvraag met betrekking op een perceel gelegen in een landschappelijk waardevol gebied (LWAG), moet dan ook getoetst worden **aan een esthetisch criterium** ten behoeve van de vrijwaring van het landschap en/of de open ruimte, zeker indien het om een nieuw en niet-grondgebonden bedrijf gaat. Het valleigebied wordt

hier gekenmerkt als een zeer open gebied met een hoge landschappelijke waarde. De bouw van dergelijk groot industrieel stalcomplex zou hier de open ruimte compleet doorkerven en de schoonheid van het landschap verminken.

Of deze beekvallei dan effectief waardevol is, zeggen wij niet alleen, maar staat zwart op wit in het **Gemeentelijk Ruimtelijk Structuurplan** (GRS) van de gemeente Hoogstraten. Hierin staat letterlijk: *“Enkel het Merkske kan momenteel nog als landschappelijk ZEER waardevol worden beschouwd”*. Verder bepaalt dit GRS de gewenste ruimtelijke structuur voor onze omgeving en kwalificeert *“de Valleigebieden Mark en Merkske als natte natuurlijke drager én het Merkske als nat koppelingsgebied”*.

Het GRS bepaalt tevens als bindende ontwikkelingsstructuur voor deze natte koppelingsgebieden: *“In **natte koppelingsgebieden** kan grondgebonden landbouw, maar moet deze in evenwicht zijn met de ruimtelijke draagkracht van het gebied en moet de aanwezige natuur- en landschapswaarden respecteren. Grondloze landbouw wordt geweerd in natte koppelingsgebieden. Nieuwe bebouwing of uitbreiding van bestaande bebouwing is niet gewenst tenzij voor grondgebonden landbouw en voor verplichte regionale uitbreidingen voor zover zij het verbindend karakter niet aantasten”*.

(noot redactie: grondloze landbouw is intensieve industriële landbouw waarvoor geen akker- of weilanden nodig zijn als ruwvoeder voor het vee, dus enkel stallen voor dieren, meestal pluimvee en varkens).

Daarbij komt dat het Merkske ook als landschapslijn werd aangeduid in het GRS:

FINSE **speksteenkachels**

Finland Products - Tereik 92 - 2990 Wuustwezel - tel. +32 (0)495 22 33 33
www.finse-speksteenkachels.be - e-mail: info@finse-speksteenkachels.be

**Lekker vers brood
en heerlijk gebak
van uw warme bakker**

Joost Muësen

Vrijheid 206

2320 Hoogstraten

Tel: 03/314 50 99

Woe. en do. Gesloten.

Ook broodautomaat.

“Voor landschapslijnen dient het lineair karakter waar mogelijk versterkt te worden en dient minimaal de huidige continuïteit bewaard te worden. Verstoring van de beeldkwaliteit dient tegengegaan te worden”. En verder: Voor landschapslijnen dient het ruimtelijk beleid gericht te zijn op het versterken van het element door versterking van de eraan ophangende ruimtelijke structuren”.

Industriële stallen verstoren hier de open ruimte en de schoonheidswaarde van het landschap, bijkomend zijn volgens het GRS deze megastallen hier niet gewenst. Dit GRS kwam tot stand na overleg en werd in 2005 door de gemeenteraad van Hoogstraten unaniem goedgekeurd. Het gaat hier dus niet alleen over een visie van Natuurpunt maar ook van de Hoogstraatse gemeenschap.

Ook het Vlaams Gewest zet volop in op de waardevolle groenblauwe aders in ons landschap. Zij is volop bezig met de Afba-

kening van Gebieden voor Natuurlijke en Agrarische Structuur (AGNAS).

Hierbij enkele passages uit de gebiedsvisie voor het AGNAS-gebied:

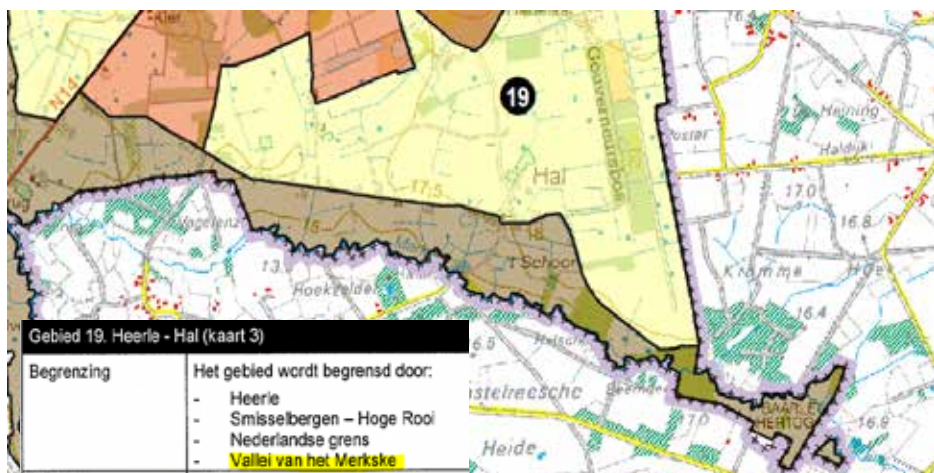
“De beekvalleien van Mark en Merkske worden gekenmerkt door de aanwezigheid van kwelgebonden ecotopen (alluviale broekbossen, moerassen, hooilanden e.a.). Voor de valleien wordt mede in functie van een ecologische opwaardering gestreefd naar herstel van de natuurlijke waterhuishouding, een vrije rivierwerking en herstel van de relatie tussen waterloop en vallei.

Het ruimtelijk beleid is er op gericht meer samenhangende eenheden af te bakenen zodat een beter afgestemd (natuur)beheer mogelijk is. De rivier- en beekvalleien worden ecologisch opgewaarderd over hun totaliteit.”

...

“De sterk vertakte netwerken van de rivier- en beekvalleien van de Mark en het Merkske zijn belangrijke dragers van de

Het gaat hier dus niet alleen over een visie van Natuurpunt maar ook van de Hoogstraatse gemeenschap

landschappelijke en ecologische structuur. Door hun bijzondere natuurwaarden (kwelafhankelijke bos- en graslandvegetaties) zijn (delen van) de beekvalleien van de Mark, de Noordermark en het Merkske ecologisch waardevolle valleisystemen. De beekvalleien zijn voorbeelden van een Noordkempens beekvalleilandschap dat landschapsecologisch intact is (brede, ondiep ingesneden waterlopen met een klein verval, een lage stroomsnelheid en vrije meandering)”.

Ook de Vlaamse Regering erkent dus de belangrijke natuurwaarden van het Merkske en haar vallei. In 2009 werd het gebied ten

noorden van Hal in kader van deze afbakening herbevestigd als agrarisch gebied (HAG), MAAR deze afbakening wordt **ten zuiden van Hal begrensd door de vallei van het Merkske**. In dit gebied werd de huidige gewestplanbestemming (in dit geval landschappelijk waardevol agrarisch gebied nog niet herbevestigd. Hiervoor moet nog een Ruimtelijk Uitvoeringsplan (RUP) opgemaakt worden die de bestemming definitief vastlegt.

Als je hierbij rekening wil houden met de visie van het Vlaams Gewest en de gemeente Hoogstraten zoals hiervoor al ruim

geschetst is het duidelijk dat natuur en de beekvallei hier moeten beschermd worden en waar dus industriële landbouw moet geweerd worden om de schoonheidswaarde van dit landschap te beschermen.

Wordt vervolgd!

Het is natuurlijk jammer dat landbouw nog snel probeert in te breken in deze toekomstige bescherming van deze waardevolle beekvallei door nu nog snel industriële stallen (= grondloze landbouw) op te richten.

Dit is de reden waarom Natuurpunt hiervoor juridische stappen heeft gezet en probeert deze bouwwerken te voorkomen in

deze beekvallei. De rechter heeft de visie van Natuurpunt hier gevolgd.

Blijkbaar is het huidige stadsbestuur het toch niet eens met onze stelling (dit werd eveneens door schepen Baets bevestigd in de krant) én deze van de Hoogstraatse gemeenschap én die van de Vlaamse Regering en hun eigen GRS, want ze heeft eind augustus een nieuwe bouwvergunning afgeleverd voor de bouw van 2 nieuwe kippenstallen voor een grondloos landbouwbedrijf op amper 100 meter van het Merkske en dus ook pal in deze waardevolle beekvallei.

Ook hiertegen zal Natuurpunt beroep aantekenen.

OP NAAR DE 1(00).000

2016 is op veel vlakken een heel bijzonder jaar voor Natuurpunt.

Niet alleen vieren we ons 15-jarig bestaan, maar we willen dit jaar ook de kaap van de 100.000 leden halen. Een fantastisch getal, dat boekdelen spreekt over het draagvlak voor de natuur in Vlaanderen.

Maar om dat doel te halen, zullen we heel wat extra ledenwerving moeten doen. Natuurpunt Markvallei, nu 820 leden, wil graag 1% van die honderdduizend leden leveren. Aarzel niet.

Als je lid wordt in de Klapekster trakteren we het hele gezin op een gratis consumptie!

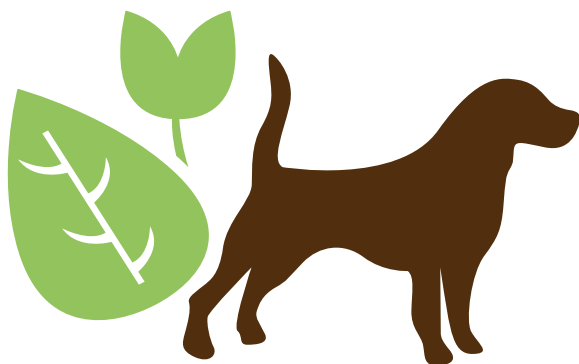

de Pastinakel
Kruiden- en natuurvoeding

VRIJHEID 86 - 2320 HOOGSTRATEN
TEL. 03 314 32 82
FAX 03 314 15 33

**Wollen dekbedden
en onderdekens**
Zo, ma gesloten

B.T.W. BE 0696.067.934

Uw Tuin en Dier

LAURIJSSSEN MINDERHOUT
- www.uwtuinendier.com -

Transporten - Distributie - Logistics - Warehousing

www.oostvogels-logistics.be

**PTIEK
DOMINIEK**
Van Den Bosch

+32 3 314 52 99 Vrijheid 119, 2320 Hoogstraten

Oakley

Adidas

Zwarte ooievaar met 4 lepelaars en een blauwe reiger op het Strikkeven (Cois Sommen)

Gespot in de Markuallei...

Juveniele boomkikker in de Broskens (Wim Verschraegen)

Ronde zonnedaauw in Goudberg (Wim Verschraegen)

Geef je waarnemingen in op www.waarnemingen.be !

Groene korstmosuil- Hoogstraten (M. Van Opstal)

Wilgenwespvliinder - E10 put (Wim Verschraegen)

Pluimvoetbij - Wortel-Kolonie (W. Verschraegen)

OPROEP

Leuke foto's van waarnemingen in onze afdeling mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be. Foto's verschijnen op zowel onze site als op de facebookpagina van Natuurpunt Markvallei. En misschien ook in deze overzichtsrubriek!

Tiny in de kijker

Zonder de niet aflatende inzet van vele tientallen vrijwilligers staan we als natuurvereniging nergens.

Tiny Fransen is één van die bezige diivel-doet-als. Kan moeilijk anders, want onverbiddelijk komen mij titels voor de geest van uiteenlopend allooi: Tiny gaat naar school, Tiny rijdt paard, Tiny wordt journalist, Tiny wordt burgemeester, Tiny op reis, ... je kent ze ook wel die boeken.

Tekst: Dreg Oomen

Naast je vele interesses, dus ook een hart voor de natuur?

“Ik ben altijd liever buiten dan binnen geweest. Op één of andere manier trok die imposante natuur mij naar buiten. Daar is het te doen, niet in de huiskamer, maar buiten. Daar beweegt vanalles. Daar waait de wind en schijnt de zon. En soms, is het daar dat je ook voelt hoe nietig en klein we als mensen zijn in die grote wereld.”

De plantenwereld neemt een bijzondere plaats in?

“Eigenlijk is dat heel raar gekomen. Toen wij een nieuw huis wilden bouwen, kregen we een tuinarchitecte over de vloer. Ze kwam met een tuinplan op de proppen. Ik kocht plantengidsen en tuinboeken om al de planten en soorten op te zoeken. Het intrigeerde me en afen toe ging ik mee met

Tiny Fransen ©Geert Brosens

de plantenwandelingen van Natuurpunt Markvallei. Ik was danig onder de indruk van de kennis van die mannen. Maar op één of andere manier wisten ze ook de interesse voor de plantenwereld in mij op te wekken. Het werd de start van mijn glansrijke carrière als natuurgids.”

“In 2009 volgde ik de cursus natuurgids in De Klapekster. Het was een toffe en gedreven groep mensen, zoals dat blijkbaar nogal dikwijls het geval is. Heel interessant allemaal en heel veel geleerd ook, maar mijn eindwerk maakte ik niet af. Dat was eigenlijk niet echt mijn schuld. Ik moet gewoon toegeven dat er toen net nog iets plezanter mijn pad kruiste!” (Tiny lacht)

Je bent een geëngageerde dame. Waar hou jij je zoal mee bezig?

“Dat er een link is met Natuurpunt is wellicht wel duidelijk, anders zou ik niet in deze rubriek staan. Maar mijn inbreng bij Natuurpunt is miniem. Eén keer per maand sta ik in het café van het Bezoekerscentrum De Klapekster. Ik moet zeggen dat ik me daar heel goed bij voel. De dynamiek die je hier voelt in die grote groep vrijwilligers was voor mij ongekend. Daar haal ik echt een pak energie uit. We werken allemaal aan één doel, meer natuur in onze streek, en daar hebben we blijkbaar toch heel wat voor over. Gewoon deel uitmaken van de grootste ledenvereniging van Groot Hoogstraten en je daar ook goed bij voelen, is toch prachtig.”

Maar het gaat je niet alleen om Natuurpunt?

“Net toen kruiste net iets plezanter mijn pad!”

“Nee, ik ben al veel langer actief in de Wereldwinkel van Hoogstraten. Daar slijt ik echt wel veel meer uren. Ik ben er verantwoordelijke voor de bestellingen en de permanentelijst die er voor zorgt dat er altijd mensen zijn om de winkel open te houden. Daar komt echt wel heel veel bij kijken.”

“Maar de doelstellingen van Fair Trade en Natuurpunt liggen echt niet zo ver van me-

kaar. Fair Trade en Natuurpunt streven samen naar duurzaamheid. Voor beide organisaties staat het behoud van onze planeet centraal. Natuurbehoud kan maar als je tegelijk een beter leven mogelijk maakt voor velen die nu de speelbal zijn van een falende macht.”

“Samen vechten voor een mooiere en rechtvaardige wereld waarin mens en milieu met respect behandeld worden, misschien is het maar een druppel op een hete plaat maar het is dan toch een druppel, denk ik. dan.”

Helemaal mee eens Tiny.

Tiny inspecteert de Natuurpuntstand in de Wereldwinkel, want ook daar kan je onze producten kopen. ©Geert Brosens

FIETSBIJSTAND

Dit is een verzekeringsproduct
van AGA International SA,
Belgian Branch.

Daarom staan
wij 24u/24,
7d/7 klaar
om je te helpen.

Zowel in het stadscentrum
als op het platteland.

Van Huffel verzekeringen NV

FSMA 14593 – RPR TURNHOUT 0430.700.190

Vrijheid 74 • 2320 HOOGSTRATEN
03/314.46.10 • Vanhuffel@dvv.be

Openingsuren

Ma, Di : 09.00u • 12.30u en 13.30u • 17.00u, Wo : 09.00u • 12.30u
Do : 09.00u • 12.30u en 14.30u • 20.00u, Vr : 09.00u • 12.30u en 13.30u • 16.00u

**GRATIS
FIETSPOMP
voor de eerste
1000***

Raadpleeg de voorwaarden van de verzekeringspolis (de vrijstelling of franchise, gedekte goederen, limieten van de dekking, contactgegevens van de klachtendienst, ...) bij je kantoor of op www.dvv.be/fietsbijstand voorwaarden. De algemene en bijzondere bepalingen hebben voorrang op de commerciële brochures. Het verzekeringscontract is onderworpen aan het Belgisch recht en heeft een looptijd van 1 jaar en is stilzwijgend verlengbaar.

* Aanbod geldig voor de eerste 1000 mensen die in 2016 een DVV fietsbijstand afsluiten.

Raad op mensenmaat

DVV is een merk- en handelsnaam van De Nederlandsche Verzekering Maatschappij NV. Belgische verzekeringsmaatschappij, ingeregistreerd onder het nummer 0430700190.
RPR Brussel: BTRF BE 0405764064 - Courant naar 15, 1200 Brussel - N° 0201016.

Natuurpunt Markvallei

VIERT FEEST!

Natuurpunt Markvallei kocht in 2015 het natuurgebied Den Rooy aan. 42 hectare bos op wandelafstand van het dorpscentrum van Meerle. Met historische overblijfselen van hoogveen, bossen en een populatie van het bont dikkopje (een sterk bedreigde heivlinder) biedt Den Rooy belangrijke kansen voor de natuur in de Noorderkempen.

Programma

13u30 tot 17u

- Belevingsvolle natuurwandeling
- Muziek
- Kinderanimatie
- Zeisdemonstratie
- Infostand van Natuurpunt
- Lekkere drankjes en pannenkoeken.

Praktisch

Voor wie per auto komt is er parkeergelegenheid voorzien op het Gemeenteplein in Meerle. Daar wacht een huifkar je op om je naar het natuurgebied Den Rooy te brengen. De afstand van het Gemeenteplein naar Den Rooy kan je ook gemakkelijk te voet overbruggen.

www.natuurpuntmarkvallei.be
bc.deklapekster@natuurpunt.be
 03-383 02 08

V.L.: Chris Steenwegen • Coxestraat 11 • 2800 Mechelen
 © Wim Verschraegen, Shutterstock.com

Digitale Bieteut

Hopelijk genieten jullie vier keer per jaar van ons Bieteutje. We proberen het informatief en inhoudelijk aantrekkelijk te maken en sinds een half jaar is ons afdelingstijdschrift echt de moeite van het aankijken waard geworden. Een afdelingstijdschrift drukken kost echter veel geld. Het rondragen vraagt veel energie van onze vrijwilligers.

We roepen jullie op om in te gaan op ons voorstel om 't Bieteutje voortaan digitaal te ontvangen. Elke vier maanden krijg je dan een pdf-versie van ons tijdschrift in je mailbox. Kwaliteit leveren we immers even goed digitaal.

Op die manier verbruiken we minder papier en inkt, houdt onze afdelingskas meer geld over voor andere doelstellingen en moeten onze vrijwilligers minder grote afstanden afleggen.

Vraag je digitaal exemplaar aan via bc.deklapekster@natuurpunt.be en vermeld je naam en lidnummer, straat en straatnummer en gemeente. Op die manier weten we ook dat we in jouw brievenbus geen Bieteutje meer moeten steken. En alle vorige uitgaven kan je trouwens terugvinden op onze website.

Veel dank, onze ecologische voetafdruk wordt weer wat kleiner.

Opening Wandelpad Den Rooy

Wedstrijd

Omdat de liefde voor de natuur niet vroeg genoeg kan beginnen en we uitgaan van het spreekwoord: “De jeugd heeft de toekomst”, vonden we het een goed idee om een wedstrijd uit te schrijven voor de schoolgaande kinderen van 2 – 12 jaar. Daarmee onderstrepen we dat we het belangrijk vinden dat kinderen natuur moeten en mogen beleven, dat zij natuur op hun eigen wijze ervaren en dat zij de beheerders van de toekomst zijn!

Natuurgebied Den Rooy is een landgoed in Meerle waar Natuurpunt sinds eind 2015 42 ha beheert. De afgelopen tijd hebben vrijwilligers van Natuurpunt flink de handen uit de mouwen gestoken om een mooi wandelpad te maken en binnenkort is het eindelijk zover: Op 9 oktober 2016 wordt in Meerle het natuurgebied van Domein Den Rooy geopend. Dat moet gevierd worden !

En wat is precies de bedoeling?

We nodigen alle kinderen uit om de natuur in te trekken en een tekening, schilderij, gedicht, verhaal of wat dan ook te maken dat met natuur (het bos...Den Rooy) te maken heeft. Het mag van alles zijn, dus laat je fantasie de vrije loop! De enige restrictie is dat het op een A4-formaat ingeleverd moet worden.

Op het vel papier wordt duidelijk vermeld :

- * Naam
- * Adres
- * Telefoonnummer
- * Leeftijd
- * De naam van de school waar het kind naar toe gaat.

Het werk moet **uiterlijk 5 oktober** ingeleverd zijn bij de Klapenster (Kolonie 41, 2323 Wortel).

Bij een wedstrijd horen prijzen....Wat die prijzen zullen zijn, gaan we natuurlijk nog niet verklappen. Wat we al wel kunnen vertellen is dat iedereen die iets inlevert een kleine beloning krijgt. Verder hebben we verschillende categorieën en per categorie wordt één prijs uitgereikt.

De prijswinnaars worden op zondag 9 oktober tijdens de opening om 13:30 u bekend gemaakt en zij krijgen dan hun prijs overhandigd. Je kunt meteen ook wandelen van 13.30-16.30 uur.

Activiteiten

OKTOBER - DECEMBER : NATUURREISFOTO'S

De fotowerkgroep van Natuurpunt Markvallei focust vooral op natuur. Ook als de fotografen op reis zijn is de natuur dikwijls het onderwerp van hun foto's. Vanaf 1 oktober kan je in bezoekerscentrum De Klapekster een selecties zien van de vakantiefoto's van de leden van de fotowerkgroep. Uiteenlopende bestemmingen, gevarieerde onderwerpen en ieder op zijn typische manier proberen de fotografen de bezoekers mee te nemen op hun reis. De tentoonstelling kan bezocht worden tijdens de openingsuren van het bezoekerscentrum.

ZONDAAG 2 OKTOBER: ZONDAGSWANDELING ZWART GOOR

Elke eerste zondag van de maand organiseert Natuurpunt Markvallei een gegidste wandeling in een natuurgebied in de regio. Deze keer is de bestemming 't Zwart Goor in Merksplas. De gids leidt de wandelaars rond in het mooie natuurgebied en verwacht iedereen op zondag 2 oktober om 9 uur op de centrale parking van het Zwart Goor.

Bijeenkomst: 9.00u centrale parking van het Zwart Goor (Steenweg op Weelde)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

5 OKTOBER: TESTAMENTEN EN LEGATEN

Heeft u al eens gedacht om na dit leven iets na te laten voor onze mooie maar kwetsbare natuur? Om u wegwijs te maken en u te tonen hoe u de natuur vooruit kan helpen geeft Joost Verbeke een lezing op 5 oktober, om 16u (tot 17u30) en nogmaals om 19u (tot 20u30). U bent hartelijk welkom vanaf een kwartiertje voor aanvang:ontvangst bij koffie en een lekker stuk cake staan alvast op u te wachten.

Mogelijke vragen die ter sprake komen: Weet u wie uw erfgenamen zijn? Hebben zij een voorbehouden deel? Heeft u speciale wensen, en zijn die realiseerbaar

door middel van een testament? Schrijft u best zelf uw testament of maakt de notaris een akte? Wat is een duolegaat: is dat interessant voor u? Wat doet Natuurpunt met de schenkingen en het geld van erfenissen? Houdt u liefst de erfbelasting zo laag mogelijk?

Op al deze (en al uw andere) vragen antwoordt Joost aan de hand van voorbeelden en tips. Na afloop kan u in een privégesprek uw persoonlijke vragen stellen. Allen welkom!

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Activiteiten

"Als alleenstaande, maakte ik een testament op waarin ik 60% aan de natuureeniging nalaat. Zo kan iedereen blijven genieten van onge unieke bossen, natuurlijke duinen en kleurrijke heidelandschappen"
Carine Theunynck

Woensdag
5 okt

DE NATUUR in jouw testament

Wil jij net als Carine de natuur opnemen in je testament?

Kom naar één van onze infomomenten. Joost Verbeke, verantwoordelijke voor schenkingen en legaten bij Natuurpunt, geeft je uitleg over de mogelijkheden en een overzicht van de fiscaal voordeligste formules. Daarna kan je in een privégesprek je persoonlijke vragen stellen.

WOENSDAG 5 OKTOBER 2016

BC De Klapekster • Kolonie 41 • 2323 Wortel (Hoogstraten)
Infomoment naar keuze: van **16u** tot 17u30 of van **19u** tot 20u30
Ontvangst bij een kopje koffie en taart een kwartier voor aanvang.
Inschrijven hoeft niet, maar we horen graag van je komst.

Meer informatie of een persoonlijk gesprek?
Joost Verbeke, contactpersoon schenkingen en legaten
0477-20 47 27 • joost.verbeke@natuurpunt.be
www.natuurpunt.be/legaten

Herinnering - 6 oktober 19.30u - Vogelcursus: les 12 (vogeltrek)

ZONDAAG 9 OKTOBER: OPENING NATUURGEBIED "DEN ROOY"

Op zondag 9 oktober opent Natuurpunt het wandelpad in natuurgebied Den Rooy. Vanaf 13.30 uur ben je welkom om kennis te komen maken met de prachtige natuur. Een huifkar brengt je van het Gemeenteplein in Meerle naar het startpunt en ook weer terug (hou wel de tijd in de gaten!). In het natuurgebied kan je natuurlijk de vier kilometer lange wandeling maken, maar Natuurpunt zorgt ook voor muziek, demonstraties, kinderactiviteiten en uitleg van de gidsen. Misschien heb je ook zin in een pannenkoek of een lekkere Gageleer. De vrijwilligers van Natuurpunt Markvallei zorgen er voor!.

Bijeenkomst: van 13.30u aan het gemeenteplein in Meerle

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Herinnering - 14 oktober 20.00u - Lezing Achilles Cools

Herinnering - 15 oktober 08.00u - Vogelcursus: excursie vogeltrek

Activiteiten

ZONDAG 16 OKTOBER: THEMAWANDELING "BOMEN"

In het kader van de Week van het Bos organiseert Natuurpunt Markvallei een heel bijzondere wandeling in Wortel Kolonie. Dendroloog Joost Verbeke neemt geïnteresseerden mee op pad voor een geanimeerde wandeling waarbij bomen centraal staan. Joost Verbeke is gepassioneerd door bomen en kan er bijzonder enthousiast over vertellen. Tijdens de wandeling heeft Joost niet alleen oog voor de bijzondere soorten en variëteiten, maar ook voor de geschiedenis en de verhalen verbonden aan de bomen. In Wortel Kolonie staan prachtige bomen en elke boom heeft zijn verhaal.

Vertrek: 09.00u in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

ZONDAG 16 OKTOBER: KOLONIEWANDELING

Op zondag 16 oktober organiseert Natuurpunt Markvallei haar maandelijkse Koloniewandeling. Een natuurgids neemt de wandelaars mee op een tocht doorheen Wortel Kolonie. De deelnemers komen er meer te weten over de natuur en over de historiek van het prachtige gebied. De wandeling is gratis en vertrekt om 14 uur aan het Bezoekerscentrum De Klapekster.

Vertrek: 14.00u in het Bezoekerscentrum De Klapekster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

ZONDAG 16 OKTOBER: FOTO-EXCURSIE ELSAKKER

De fotowerkgroep Natuurpunt Markvallei organiseert op zondag 16 oktober een foto-uitstap naar natuurgebied De Elsakker in Meerle. De Elsakker is een natuurgebied van ANB en grenst aan de Nederlandse natuurgebieden Strijbeekse Heide en Goudberg. Prachtige en gevarieerde natuur zal ongetwijfeld de aandacht trekken van de fotografen. Gezamenlijk foto's nemen om van mekaar te leren. Geïnteresseerden brengen uiteraard hun fototoestel mee.

Bijeenkomst: 7.45u op het Gemeenteplein in Meerle.

Info: Wim Verschraegen, 0497 28 18 66

Activiteiten

Herinnering - 21 oktober 20.00u - Lezing “Noorden van Tanzania”

Herinnering - 4 november 20.00u - Lezing Daan De Vos

ZATERDAG 12 NOVEMBER: BEHEERSWERKEN - DE VALLEI VAN HET MERKSKE

Natuurpunt Markvallei organiseert op zaterdag 12 november beheerswerken in de vallei van het Merkske. Iedereen is welkom om een handje te komen toesteken in de natuur. We komen om 8.45 uur bijeen op het gemeenteplein in Minderhout. Iedereen is welkom.

Beheerder Edwin Groenendijk heeft een indrukwekkend takenlijstje klaar, maar bovenal primeert de gezelligheid natuurlijk. Met vereende krachten een prachtig wandelpad in orde brengen, een echte uitdaging.

Bijeenkomst: 08.45u. Gemeenteplein in Minderhout

Info: egroenendijk@telenet.be of 0478 684628

ZONDAG 16 NOVEMBER: WANDELING DOMEIN COOLS IN MEERSEL-DREEF

Het domein Cools, vroeger eigendom Dupret, kan je samen met Natuurpunt Markvallei bezoeken op zondag 6 november. Om 9 uur verzamelen de deelnemers op de parking van het klooster van de Paters Kapucijnen. In de jaren zeventig en tachtig beheerde Natuurreservaten vzw het natuurgebied langs de oevers van de Mark. Het natuurgebied herbergt een prachtig hoogveenrelict en een mooi broekbos waar onder andere ook de moerasvaren groeit.

Eigenaar Cools beheert het gebied als een goed huisvader en laat ons graag de resultaten van zijn beheer zien.

Vertrek: 09.00u op de parking van het klooster van de Paters Kapucijnen

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Herinnering - 17 november 19.30u - Vogelcursus: les 13 (roofvogels)

Herinnering - 18 november 20.00u - Lezing “Polen en Wit-Rusland”

Uw producent van plastic foliën voor
Landbouw Tuinbouw Woningbouw Industrie

Sint-Lenaartseweg 26 B-2320 Hoogstraten Belgium
tel: +32 (0) 3 340 25 50 - fax: +32 (0) 3 314 23 72
hog-info@rkW-group.com - www.hyplast.be

Bezoek ons nu ook online

www.hyplast.be
www.facebook.com/hyplast
www.linkedin.com/hyplast

Veilingstraat 25 / Achtelsestraat 11 – 2320 Hoogstraten

Tel/fax +32 3 336 88 77 – GSM +32 497 68 09 74

Info@leysijzerwerken.be / www.leysijzerwerken.be

Enkel op afspraak

Activiteiten

ZONDAAG 20 NOVEMBER: KOLONIEWANDELING

Op zondag 20 november organiseert Natuurpunt Markvallei haar maandelijkse Koloniewandeling. Een natuurgids neemt de wandelaars mee op een tocht doorheen Wortel Kolonie. De deelnemers komen er meer te weten over de natuur en over de historie van het prachtige gebied. De wandeling is gratis.

Vertrek: 14.00u in het Bezoekerscentrum De Klapenster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Herinnering - 24 november 19.30u - Vogelcursus: les 14 (ganzen)

VRIJDAG 23 SEPTEMBER: FOTO-CAFÉ BEKEN EN RIVIEREN

Natuurpunt Markvallei organiseert op vrijdag 25 november een fotocafé in het bezoekerscentrum De Klapenster. Om 20 uur is iedereen welkom om het leerrijke aan het aangename te koppelen. Tijdens de fotocafés van de fotowerkgroep ligt de focus niet alleen op de fotografie, maar ook op gezelligheid. Iedereen is welkom.

© Geert Brosens

Je brengt tien door je zelf genomen foto's mee.

Die worden, onder het nuttigen van een drankje, onder elkaar besproken. Op die manier leer je veel bij over sluitertijden, diafragmaopeningen, brandpuntafstanden, ... Het thema is deze keer "Beken en rivieren".

Vijf foto's over het thema 'Beken en rivieren' en vijf andere natuurfoto's mogen worden doorgestuurd naar verschraegen.wim@telenet.be of worden meegebracht op stick.

Bijeenkomst: 20.00u in het Bezoekerscentrum De Klapenster (Kolonie 41 in Wortel)

Info: Wim Verschraegen, 0497 28 18 66

Herinnering - 27 november - Vogelcursus: excursie verdronken land van Saefthinge

TUIN & DIEREN SPECIAALZAAK

T. +32 3 315 75 53 F. +32 3 315 06 03

Meerseweg 24, 2321 Meer (Hoogstraten)

KNIKMOPS.eu

Fabrikant Gebr. Geens NV
Hoogstraten (B)

03.314.79.30

info@knikmops.be

Activiteiten

Herinnering - 1 december 19.30u - Vogelcursus: les 15 (uilen)

Herinnering - 2 december 20.00u - Lezing Dirk Draulans

ZONDAG 4 DECEMBER: ZONDAGSWANDELING HOLLANDSE BOSSEN IN ULICOTEN

De maandelijkse zondagswandeling van Natuurpunt Markvallei brengt de deelnemers op zondag 4 december naar de Hollandse Bossen. We vertrekken om 8.45 uur op het Gemeenteplein in Minderhout en maken de verplaatsing naar de vertrekplaats met auto's. Landgoed de Hollandse Bossen, eigendom van Natuurmonumenten, bestaat uit bos, weilanden, akkers en lanen. Het landgoed bij Baarle Nassau verbindt diverse natuurgebieden in Brabant en Vlaanderen. Dat is goed voor de uitwisseling van planten en dieren.

HOOGTEVERSCHILLEN

Het landgoed van 85 hectare ligt op de overgang van de hogere zandgronden naar de lager gelegen beekdalen. De grensstreek tussen Nederland en Vlaanderen kent hier nog veel zandbanen, landschapselementen, bossen en kleine hoogteverschillen.

VERBINDEN

De Hollandse Bossen verbindt natuurgebieden zoals de Chaamse Beek, de Chaamse Bossen en Het Merkske. Het verbinden van natuurgebieden is belangrijk voor de verplaatsing en uitwisseling van planten en dieren. En als wandelaar krijg je gevoel dat al die natuurgebieden een geheel zijn. Om dat verder te versterken vormt Natuurmonumenten landbouwgrond op het landgoed om tot natuur.

Bijeenkomst: 08.45u t.h.v. Gemeenteplein in Minderhout

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

Herinnering - 8 december 19.30u - Vogelcursus: Slot

Herinnering - 16 december 20.00u - Lezing Galapagos

**Herinnering - Bestel tijdig je inheemse bomen en struiken (eind oktober)
www.hoogstraten.be - info: bc.deklapekster@natuurpunt.be**

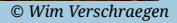

meer
Energie
voor onze
toekomst!

www.ebem.be

Industrieweg 3-5 • B-2330 Merksplas | tel 014 43 10 31
fax 014 43 10 32 | info@ebem.be

Info: Wim Verschraegen, 0497 28 18 66

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be, 03 383 02 08

VANBAVELROMMENS
BANK EN VERZEKERINGEN

Graag tot uw dienst, ook voor

- ✓ Uw verzekeringsdossier
- ✓ Spaar- en beleggingsadvies
 - ✓ Woonkrediet
 - ✓ Financieringen
- ✓ Gratis zichtrekening
- ✓ Pensioenplanning
- ✓ Fietsverzekering

Meerdorp 21 – 2321 Meer

tel 03 315 72 54

info@vanbavelrommens.be

www.vanbavelrommens.be

cbfa 11590 AcB

onafhankelijk verzekeringsmakelaar & AXA-bankagent

Jef Van Bavel
Zaakvoerder

Suzanne Haest

Christiane Simons

Johan Cools

Frank Van Oers

GEMEENSCHAPSCENTRUM HOOGSTRATEN PRESENTEERT...

Uit
in Hoogstraten

16 november 2016 om 14u30
Rabboenizaal Spijker
info en tickets via www.gchoogstraten.be

Hoogstraten
stadshuis

**Oomen
Glaslogistics**

0032(0)4 75.42.89.19

oomen.transport@telenet.be
btw BE 0451.351.787

Hoogeind 57
2321 HOOGSTRATEN (Meer)

Overzicht lezingen

LEZINGEN NAJAAR 2016

Naar goede gewoonte organiseren we ook dit winterseizoen een aantal boeiende lezingen. Alle lezingen vinden plaats in de Klapekster, en zijn gratis bij te wonen, tenzij anders vermeld.

Bijeenkomst: 20.00 u. Klapekster, Kolonie 41, Wortel

Info: 03 383 02 08
bc.deklapekster@natuurpunt.be

VRIJDAG 14 OKTOBER 2016: ACHILLES COOLS: KAUWEN IN DE SPIEGEL EN GOUDVINKEN IN DE TUIN

Beeldend kunstenaar Achilles Cools is bekend met zijn kauwen. Al jaren brengt hij kunst en kauw tot een geheel. Maar hij is ook een rasverteller en publiceerde enkele boeken (uitg. AtlasContact) over deze kraaiachtige vogels die de mens een spiegel voorhouden. Met de kauw gaat hij op ontdekkingsreis thuis. De kauw is voor hem het vogelperspectief van zijn denken. Via het gedrag van de kauw leert hij binnendringen in het leven van vele soorten, ook de mens. Over een doodgewone vogel met ongewone verschijnselen valt veel te

ontdekken en te vertellen. Achilles is het liefst bezig met de wereld, hoe die in elkaar zit. Het belangrijkste nieuws gebeurt vlakbij. Door gewoon buiten te gaan kunnen we de grootste gebeurtenissen van de wereld onder eigen ogen zien: gevederde dinosauriërs in de tuin.

Velen gaan er aan voorbij, maar alleen al hun ingenieuze verenkleed dat hen in staat stelt te vliegen is onbegrijpelijk, hun gedrag is een complex verschijnsel dat verbazing oproept. Het zijn individuen met verschillende persoonlijkheden, net zoals wij. Over kauwen denken is een vorm van ophelderend totaaldenken. Het helpt om een balans van het eigen leven op te maken. En ook dat van andere levens, van andere soorten en van onze soort. Het geeft inzicht in ethologie, ecologie, behaviorisme, sociologie, psychologie, filosofie, criminologie, moraalwetenschap, fenomenologie, ontologie en antropologie.

Met verrassende eigenschappen die vaak doen denken aan menselijk gedrag en waarvan we nog veel kunnen leren over onszelf, over de anderen en over de wereld in het algemeen.

Overzicht lezingen

Recent verscheen ook DE GOUDVINK, een relaas over de goudvinken in zijn tuin. Ook daar valt veel over te vertellen. Na deze lezing ga je de vogels in je tuin nooit meer bekijken op dezelfde manier. De meest verrassende gebeurtenissen vind je vlakbij.

Toegankelijk voor iedereen in bezoekerscentrum De Klapekster waar geïnteresseerden vanaf 20 uur welkom zijn.

VRIJDAG 21 OKTOBER 2016: OP PAD IN 'T NOORDEN VAN TANZANIA

Neen, geen Serengeti en geen Ngorongoro wegens te toeristisch. Wel: Tarangire NP, Lake Manyara NP, Lake Natron met de Ol Doinyo Lengai vulkaan, het onbekende Mkomazi Nationaal Park en een klein privé park 'the Kili Conservancy'.

Kortom, Jan Meyers vertelt u over zijn avontuur in de natuur.

© Jan Meyers

VRIJDAG 4 NOVEMBER 2016: DAAN DE VOS

© Daan de Vos

Daan de Vos is gepassioneerd amateur fotograaf uit Breda met een voorliefde voor de macrofotografie.

Hij komt vertellen over een beetje een uit de hand gelopen hobby waarbij de liefde voor de natuur zijn drijfveer is. Hoe intens hij geniet van alles wat de natuur ons te bieden heeft en hoe hij probeert dit in zijn eigen stijl vast te leggen.

Overzicht lezingen

VRIJDAG 18 NOVEMBER 2016: POLEN EN WIT RUSLAND DOOR JORN VANDEN BOGAERT

Deze avond gaat volledig over Polen en Wit-Rusland. Jorn is reisleader en organiseerde ondertussen reeds vele reizen naar Polen en Wit-Rusland.

In Polen staan de moerassen van de Biebrza en het bekende Bialowieza oerbos op het programma. Dit is een door Unesco beschermd biosfeerreservaat, dat zowel aan Poolse als Wit-russische kant verkend. Dit uitgestrekte woud herbergt vele zeldzame plant en diersoorten. Het is vooral bekend voor de wisent of Europese bizon, waarvan er 100-en voorkomen in deze wouden. Maar ook wolven, lynxen, zwijnen, herten, marters, wasbeerhond en vele andere dieren vinden hier hun thuis naast vele gigantische bomen.

© Jorn Vanden Bogaert

De moerassen van de Biebrza werden ook per kano meermaals verkend. Hier komen kraanvogels, velduilen, schreeuwarenden, zeearenden, kemphanen, de zeldzame waterrietzanger en vele andere dieren en vogelsoorten voor, waaronder meerdere sternensoorten.

© Jorn Vanden Bogaert

Jorn verkende Polen ook meermaals in de winter, waarbij er vooral op zoek werd gegaan naar de prachtige Europese bizon, de wisent die in de winter in groepen tot wel 70 dieren kan gezien worden. Tijdens deze reizen passeerden zelfs reeds zeldzame soorten als wolf en lynx de fotolens. Ook komt er een kort stukje aan bod van Bieszczady, in zuid-oostpolen, zowel aan Poolse als Oekraïense kant.

In Wit-Rusland waren de hoogtepunten de valleien van de Pripjat, een prachtige rivier, waar de natuur zijn gang kan gaan, en waar vooral unieke soorten als azuurmees, poelsnip, terekruiter en poelruiter kunnen gezien worden. Verder bezochten we in Wit-rusland uitgestrekte ongerepte bossen, waarbij we ook uilensoorten tegenkwamen, waaronder oehoe, laplanduil, oeraluil, dwerguil en ruigpootuil. Ook komt Rusland kort aan bod, waar Jorn vorig jaar naar een bevercongres ging, en ook even de tijd had de omliggende natuur te verkennen. Met andere woorden: een zeer gevarieerde lezing!

Overzicht lezingen

VRIJDAG 2 DECEMBER 2016: DIRK DRAULANS - IN DE PUTTEN

Bioloog Dirk Draulans brengt een informatieve voordracht doorspekt met humor en anekdotes op vrijdag 2 december in Bezoekerscentrum De Klapenster. Een voorstelling gebaseerd op zijn gelijknamige boek "In de Putten".

Nooit eerder heeft een diersoort zo'n nefaste invloed op zijn leefomgeving gehad als de mens. Andere soorten verdwijnen aan sneltreintempo uit onze natuur. De regio rond de natuurgebieden Putten West en Putten Weiden is een conflictzone, zoals we er in Limburg ook vele kennen want de belangen van landbouw, industrie en natuur lijken er onverzoenbaar. Natuurliefhebber Draulans beleeft en evalueert de situatie vanop de frontlijn. Hij neemt het standpunt in van de natuurminnaar die meent dat niet alleen kwetsbare mensen, maar ook kwetsbare dieren aandacht verdienen. Natuur trekt in een door economie gestuurde maatschappij bijna automatisch aan het kortste eind. Dirk Draulans schetst waarom dat doodjammer is.

Opgelet: deze lezing is betalend.

Inkom: 10 euro, kaarten enkel te verkrijgen in de Klapenster (Kolonie 41 in Wortel)

VRIJDAG 16 DECEMBER 2016: ECUADOR - GALAPAGOS EILANDEN DOOR RIET DE STROOPER EN LUT MARCELIS

Na een aantal dagen het binnenland van Ecuador te doorkruisen, was het hoogtepunt van deze reis, het bezoek aan de Galapagos Archipel.

We citeren graag de woorden van Charles Darwin: de natuurlijke geschiedenis van deze eilanden is zeer bijzonder, "Galapagos lijkt wel een wereld op zich". Het planten- en dierenleven op de eilanden is uniek in de wereld. Een bijzondere ervaring is de onbevreesde omgang van de dieren met de mens.

© Riet De Strooper

Deze unieke belevenis willen we graag met jullie delen aan de hand van onze fotolezing.

Kantoor Marc Melis

Worteldorp 26 ** Wortel

t 03 385 54 01

✉ marcmelis4@skynet.be

FSMA nr 63.261 A-B

Voor al uw bankzaken
en verzekeringen!

JANSENS
JANSENS

hout platen interieur
www.janssensenjanssens.com

Gecertificeerd bedrijf voor duurzaam bosbeheer!

Tel 03 314 70 96 hoogstraten@janssensjanssens.com | ma – vr 08-12u & 13-18u | za 09-12u

Bijna 10 jaar oud ... en versleten?

De (Kleine) Klappekster

Een kleine 10 jaar geleden werd er druk gewerkt in de oude boerderij van Wortel-kolonie, om in 2007 een bezoekerscentrum te kunnen openen. Wie had toen durven dromen dat het zo'n succes zou worden?

Het succes in cijfers

In 2015 was Bezoekerscentrum De Klappekster 261 halve dagen open. In totaal namen 2.622 mensen deel aan 82 publieksactiviteiten, en schonken 85 cafetariamedewerkers een of meerdere drankjes aan meer dan 30.000 bezoekers.

Geweldig natuurlijk, maar kunnen die vele bezoekers nog wel binnen in De Klappekster? En gaat er misschien nog meer volk komen na de erkenning van Werelderfgoed voor de Koloniën?

Kleine en grotere probleempjes

Na bijna 10 jaar zijn er echter ook wel enkele andere vaststellingen. Zo staat de drankvoorraad toch wel ver van de toog, en merken we dat er toch wel weinig wc's zijn.

En eigenlijk kan die hele ruimte toch wel optimaler benut worden, want wordt het museum niet een beetje te weinig gebruikt? en wat staat dat bureautje daar te doen? En dan hebben we ook nog dat opstijgend vocht en nitraten als restant van de oorspronkelijke stallen.

Maar we zitten niet stil!

Begin dit jaar werd een werkgroep opgericht om, samen met een ontwerp bureau, eens naar de mogelijkheden te kijken. En

die zijn er, zeker als je dan ook nog eens kan samenwerken met de Stad Hoogstraten, Stichting Kempens Landschap en Onroerend Erfgoed.

We sluiten! Maar niet helemaal...

Vanaf 1 januari 2017 zal het vertrouwde bezoekerscentrum gesloten worden, om de inhoud te slopen en te herbeginnen - net zoals in 2006.

Maar we denken aan de vele bezoekers, en op de zolder openen we tijdelijk "**De Kleine Klappekster**".

En als we vele helpende handen hebben, kunnen we enkele maanden later van de (her-)opening een groot feest maken!

Meer nieuws hierover later, maar hierbij alvast ook al een warme oproep voor vrijwilligers om dan een handje toe te komen steken. Net zoals toen, en hopelijk met evenveel succes!

Bedevaart naar St. Médard

wandelen in Withagen

Expeditie Natuurpunt

Plantenwandeling op Goudberg

De voorbije maanden in beeld...

Antilliaanse Feesten

Nacht van de Vleermuis

Cursus Natuur in de tuin

Vrijwilligersavond

Fotowerkgroep in de Rooy

Plantenwandeling in Kerkemoer

Piepeloeren

Vlinderwandeling

Wandelen, natuurbeheer, genieten, ...

Fotowerkgroep in de Haven

Soep na beheerwerken

Handje helpen op Openmonumentendag

OPROEP

Leuke foto's van activiteiten in onze afdeling mogen doorgestuurd worden naar verschraegen.wim@telenet.be. Foto's verschijnen op zowel onze site als op de facebookpagina van Natuurpunt Markvallei. En misschien ook in deze overzichtsrubriek!

ESSEN

Spijker 79
2910 ESSEN

T 03 667 71 71 - F 03 667 74 09

Ma - Vr: 8u30 - 18u
Zat: 9u30 - 17u
Zon: 10u - 13u

700 verschillende bieren in assortiment.
Zeer ruim gamma wijnen, aperitieven,
likeuren en geestrijke dranken.

KALMTHOUT

Kapellensteenweg 113
2950 KALMTHOUT

T 03 666 80 05 - F 03 666 30 18

Di - Vr: 9u - 12u en 13u30 - 18u
Zat: 9u - 17u

Zondag en maandag gesloten

Zeer mooi gamma wijnen,
likeuren en geestrijke dranken.
Gespecialiseerd in luxe cadeaumanden
en relatiegeschenken.

essen@decaigny.com - www.decaigny.com

Vrienden van de natuur

September, Inverness

De Baai van Tomales is egaal blauw in de nazomerse hitte.
Dit is de tijd wanneer trekkers door het Inverness-gebergte
Op hun tenen staan om rijpe bosbessen te plukken
Waar de herten niet bij kunnen. Dit is het seizoen van stiltes -
Zilverreigers jagen in getijdensleuven, een lint
Van snippen fladdert over slikken, wit,
Niet wit. Een mistvlaag vervliegt in de baai.
Dit is het moment waarop je een glimp van zaligheid
Uit je ooghoek opvangt, terwijl je langs rijdt
Om boodschappen te doen, en de wind opsteekt,
En het wateroppervlak er krachtig tegenin schittert.

Robert Hass

Miereninventarisatie in het Merkske in de kijker

In 2015 werd de 1000-soortendag gehouden in het Merkske (gemeente Baarle-Nassau). Hoewel het een grensoverschrijdend evenement was, waarbij tevens Belgische terreinen bezocht mochten worden, hebben de auteurs van dit artikel alleen Nederlandse gebieden op mieren geïnventariseerd.

Tekst: Jinze Noordijk & Gilbert Loos

Een rijke provincie

Het feit dat deze dag in dit gebied werd gehouden, betekende voor de mieren dat er vrijwel onverkend terrein zou worden geïnventariseerd. In de database van EIS-werkgroep mieren stond namelijk nog geen enkele waarneming van dit gebied (Van Loon 2004, Van Loon et al. 2010), en ook op Waarneming.nl waren maar enkele mierenwaarnemingen ingevoerd.

Noord-Brabant is een rijke provincie voor mieren. Dit komt omdat een groot deel van de provincie uit zandgronden bestaat en er relatief veel heideterreinen aanwezig zijn. De meeste mierensoorten zijn warmteminnend, en hebben flink wat zonnewarmte nodig om hun ondergrondse nesten op te warmen en zo voor nageslacht te kunnen zorgen. Zandgronden (en ook de löss- en kalkbodems van Limburg) zijn droger en dus warmer dan klei- en veengronden en zijn daarom bij mieren favoriet, met als gevolg een zeer groot aandeel soorten dat juist op dit bodemtype te vinden is.

Biotopen met een lage begroeiing – zoals heides, stuifzanden en (kalk)graslanden –

Bloedrode Roofmier © Gilbert Loos

zijn dan favoriet. Maar er is zeker ook een aantal mierensoorten dat bossen preferreert, omdat zij hun nest maken in strooisel of hout. Het Merkske omvat droge en natte bossen en natte graslanden en ruigtes; dit alles natuurlijk in een overwegend agrarisch landschap. Heideterreinen zijn er niet, maar kleine heiderestanten zijn te vinden in schrale bermen..

Inventarisatie

Wij inventariseerden de mieren in drie deelgebieden: (i) Beekbegeleidende terreinen langs Het Merkske ten oosten van de Baarlebrug (door JN, bezoeksdatum 22.viii.2015), (ii) het Domeinbos de Schootse Hoek (door JN, bezoeksdatum 22.viii.2015) en (iii) de Castelreesche Heide (door GL, bezoeksdatum 13.vi.2015).

Bij het eerste deelgebied werd gezocht in droge en natte bossen en in natte graslanden. Het Domeinbos bestaat grotendeels uit zeer droog bos, maar aan de westzijde bevindt zich een heischrale berm tussen het bos en akkers waar veel aandacht aan werd besteed.

De Castelreese Heide bestond een eeuw geleden nog uit uitgebreid heideterrein, maar dat is in de loop der jaren allemaal omgezet in landbouwgrond, weiland of aangeplant bos. Plaatselijk zijn er in het bos nog vergraste of verboste heidevegetaties. Momenteel vindt er in dit gebied natuurontwikkeling plaats en zijn er allerlei open biotopen, afgewisseld met bosschages.

Vondsten

In totaal werden er in de drie deelgebieden 19 soorten aangetroffen (tabel 1). Vanzelfsprekend zijn de echte warmteminnende soorten niet in de beekbegeleidende biotopen aangetroffen. Het totaalbeeld geeft een aardige indruk van de mierenfauna van het gebied, waarbij zowel de soorten van bossen als van warme en schrale vegetaties aanwezig zijn.

Enkele soorten die zeldzaam zijn in het gebied of een verborgen leefwijze kennen zullen vanzelfsprekend gemist zijn. Bij de laatste categorie gaat het om soorten die permanent onder de grond leven, die als sociaal-parasiet in de nesten van andere mierensoorten leven, of die kleine werksterarme nestjes hebben.

bossteekmier © Gilbert Loos

In de bossen zijn enkele typische soorten gevonden. De bosslankmier, bossteekmier, humusmier en schaduwmier zijn soorten die in de strooisellaag, molm of hout hun nest aanleggen. De glanzende houtmier en boommier maken nesten in hout dat ze speciaal voor dat doel uitknagen.

Ook de gewone steekmier en behaarde slankmier maken nesten in de strooisellaag of in hout, maar zij preferen wel warmere omstandigheden, met name de behaarde slankmier die in dode takken of stammen leeft die in de zon liggen. De zwartrugbosmier maakt een nest dat zich voor de helft onder de grond bevindt en voor de rest als koepel van verzameld strooisel boven de grond uitsteekt.

zwartrugbosmier © Gilbert Loos

Tabel 1 : De gevonden mierensoorten per deelgebied

Soort	Species	Domeinbos Baar-lebrug	Domeinbos De Schootse Hoek	Castelreesche Heide
Bruine baardmier	Formica Cunicularia			X
Grauwzwarte mier	Formica Fusca	X	X	X
Zwartrugbosmier	Formica Pratensis		X	
Rode baardmier	Formica Rufibarbis			X
Bloedrode roofmier	Formica Sanguinea		X	X
Boommier	Lasius Brunneus		X	X
Gele weidemier	Lasius Flavus		X	
Glanzende Houtmier	Lasius Fuliginosus	X		X
Wegmier	Lasius Niger	X	X	
Humusmier	Lasius Platythorax	X	X	
Schaduwmier	Lasius Umbratus			X
Behaarde slankmier	Leptothorax Acervorum		X	X
Gewone steekmier	Myrmica rubra	X	X	X
Bossteekmier	Myrmica Ruginodis	X	X	X
Zandsteekmier	Myrmica Sabuleti			X
Moerassteekmier	Myrmica Scabrinodis	X		X
Kokersteekmier	Myrmica Schencki		X	
Bosslankmier	Temnothorax Nylanderi	X	X	X
Zwarte zaadmier	Tetramorium Caespitum		X	X

De overige soorten maken grondnesten en zijn allemaal afhankelijk van bodems die goed opwarmen door de zon. De wegmier, en in mindere mate de zwarte zaadmier, zijn soorten die goed tegen bodemverstoring kunnen en vaak te vinden zijn in bermen. De zes overige soorten zijn goede indicatoren voor warme, schrale biotopen met weinig bodemverstoring.

De bruine baardmier, rode baardmier, bloedrode roofmier en grauwwarte mier komen allen uit het genus *Formica* en zijn grote mieren die ook tamelijk grote nesten hebben. De zandsteekmier en de kokersteekmier zijn kleinere soorten en hebben ook kleinere nesten.

Discussie

Het interessante van mieren is dat de vondst van een soort veel zegt over de omstandigheden op detailniveau. Veel insectensoorten vliegen en lopen rond, maar bij mieren is dat anders. De vondst van werksters of een nest bevestigt dat de soort op die plek zijn hele levenscyclus voltooit. De ecologie van de verschillende mierensoorten is uitgebreid gedocumenteerd (o.a. Boer 2015, Van Loon 2004) en vondsten kunnen dus goede indicaties zijn voor heersende milieuomstandigheden, vegetatiekwaliteit en microklimaat.

De miereninventarisatie leverde soorten op die te verwachten zijn in dit deel van Nederland. Hierbij is het goed om te zien dat er in de heiderestanten ook nog specialistische soorten voorkomen: de warmteminnende soorten van ongestoorde bodems en de zwarttrugbosmier met kwetsbare koepelnesten. Hiervan zijn met name de vijf *Formica*-soorten een goede indicatie voor de kwaliteit van de biotoop, die blijkbaar voldoende te bieden

heeft aan deze kwetsbare grote mieren qua voedsel, grootte en rust.

De natuurontwikkeling op de Castelreese Heide beoogt met name om heischrale graslanden, heidevelden en vennen terug te laten komen. De refugia met warmteminnende mieren kunnen dan als bron gaan dienen voor de bevolking van de nieuwe biotopen.

Verwijzingen

Boer, P. 2015. Mieren van de Benelux, 2de herziene versie. Jeugbondsuitgeverij, 's Gravenland.

Loon, A.J. van 2004. Formicidae - mieren. In: M. Reemer, A.J. van Loon & T.M.J. Peeters (red.), De wespen en mieren van Nederland (Hymenoptera: Aculeata), Nederlandse Fauna 6, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden: 227-263.

Loon, A.J. van, P. Boer & J. Noordijk 2010. Mieren - Formicidae. In: J. Noordijk, R.M.J.C. Kleukers, E.J. van Nieukerken & A.J. van Loon (red.), De Nederlandse biodiversiteit, Nederlandse Fauna 10, Nederlands Centrum voor Biodiversiteit Naturalis & European Invertebrate Survey-Nederland, Leiden: 276-278.

Jinze Noordijk, EIS Kenniscentrum Insecten, Postbus 9517, 2300 RA Leiden, jinze.noordijk@naturalis.nl

Gilbert Loos, Kanaaldijk 1, B-2380 Ravels, België, gilbert.loos@telenet.be

DE AKSTER

UW SPECIALIST IN VERREKIJKERS,
TELESCOPEN, VOGEL- EN NATUURGIDSEN

AKTIE

BRENG BIJ AANSCHAF DIT BIETUUTJE MEE

OP AL ONZE
BYNOLYT
VERREKIJKERS
EN TELESCOPEN

MEER INFORMATIE VIND U OP
ONZE WEBSITE:

WWW.DE-AKSTER.NL

WIJ BIEDEN EEN RUIM ASSORTIMENT
AAN VERREKIJKERS EN TELESCOPEN
VAN ALLE TOPMERKEN MET EEN GOEDE
SERVICE. VERDER HEFET U BIJ ONS
RUIME KEUZE IN VOGEL- EN NATUUR-
GIDSEN, NESTKASTEN EN ANDERE
NATUURBELEVINGSARTIKELN.

U KUNT ONS VINDEN IN HET VOGEL-
REVALIDATIECENTRUM IN ZUNDELT
(ZEKER EEN BEZOEKJE WAARD)

VRIJWILLIGERSVACATURES

TAPPERS Hou je van sociale contacten? Zie je het wel zitten om regelmatig een keer achter de toeg plaats te nemen en de bezoekers te bedienen en informatie te geven? Dan ben je onze man/vrouw voor het open houden van De Klapekster!

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be

NATUURWERK(ST)ER Geen zit-tend gat en zeker ook niet tuk op vergaderingen? Gewoon blik op oneindig en gaan! Buitenlucht en samen werken in de natuur en de bossen! Elke derde zaterdag van de maand organiseren we beheerswerken in één van onze gebieden. Elke week kan je ook mee-werken met de ploeg die maandag-

voormiddag de handen uit de mouwen steekt. Info: egroenendijk@telenet.be

ADMINISTRATIEF WERK(ST)ER

MEDE-

Buitenlucht, vuile handen en geploeter zijn niet aan jou besteed, maar je hebt wel een hart voor de natuur? We zoeken dringend mensen die ons kunnen ondersteunen op administratief vlak. Kan je overweg met een computer? Kan je correct werken en heb je zin om deel uit te maken van ons team? Laat dan iets van je horen. Ingeven van activiteiten op verschillende sites, sociale media en doorgeven aan de pers, wordt dan je hoofdbezigheid!

Info: bc.deklapekster@natuurpunt.be

Contact

Natuurpunt Markvallei

Voorzitter

Drej Oomen
drej.oomen@telenet.be

Ondervoorzitter - beleid

Bart Royens
bart.karolien@scarlet.be

Klapster - financieën

Koen Verschueren
koen.verschueren1@telenet.be

Redactie

Marc Van Opstal
mvanopstal@telenet.be

Beheerwerkgroep

Edwin Groenendijk
egroenendijk@telenet.be

Studiewerkgroep

Harrie Hendrickx
harrie.hendrickx@skynet.be

Contact

Natuurpunt Markvallei

Secretaris

Jee Van Loock
jee.van.loock@gmail.com

Natuurgidsen

Luc Van Dun
luc.van.dun@telenet.be

Coördinator Klapekster

Chris van Boxel
bc.deklapekster@natuurpunt.be

Aankopen

Jos Martens
woningenmartens@hotmail.com

Beheerder Den Rooy

Stijn Leestmans
stijnleestmans@gmail.com

Beheerder overige gebieden

Bart Hoeymans
bart.hoeymans@hotmail.com

Gageleer[®]

The Belgian Specialty Beer

Een echt Kempens volmoutbier van hoge gisting met het kenmerkende aroma van gage (*Myrica gale*).

Gage is een struikje dat groeit op veenachtige gronden zoals in het natuurreservaat De Liereman in Oud-Turnhout.

Gage was de voornaamste smaakmaker in de middeleeuwse gruitbieren (gruit = kruid).

Gageleer is het eerste hedendaagse bier waarin gage opnieuw wordt gebruikt.

Gageleer cvba-so is een coöperatieve vennootschap met sociaal oogmerk.

De opbrengst van de Gageleer-bieren is bestemd voor de aankoop en het onderhoud van natuurreservaten.

Meer inlichtingen en verkooppunten zijn te vinden op de website.

www.gageleer.be

